

Verksamhetsberättelse 2025

Styrelsearbete

Styrelsen 2025 har sedan årsmötet bestått av Ingrid Mobacke ordförande, Maria Wolodarski vice ordförande, Charlotte Höög hemsidesansvarig, C-G Elinder kassör och medlemsansvarig, Julia Cromvik vice sekreterare, Ida Persson, Anne von Heideman sekreterare, Clara Brune, Daniel Novak, Clara Kihlberg studentrepresentant.

Adjungerade till styrelsen har varit Annika Cronsioe (lokalföreningen Stockholm), Per Broman, Gösta Alfvén, Sven Blomqvist, Margareta Falk Hogstedt, Staffan Mårild (kostgruppen), Elisabeth Wijnbladh, Sven Langworth, Matilda Persson (Lokalföreningen Östergötland), Bertil Hagström och Agnes Ander.

Revisorer har varit Göran Reitberger och Jens-Christian Martineus med Björn Fagerberg som suppleant.

Valberedningen har bestått av Gustav Ullenhag (sammankallande) och Maria Petri samt Sven Blomqvist.

Styrelsemöten har hållits via zoom första onsdagen i varje månad, utom i juli och augusti.

Årsmötet hölls fysiskt och digitalt via Zoom i Läkarförbundets konferenslokaler på Villagatan i Stockholm. Innan årsmötesförhandlingarna fick vi lyssna på en föreläsning av Ylva Ran, forskare på Sveriges Lantbruksuniversitet: "Hur vi ska föda en växande befolkning utan att förstöra planeten?" Efter årsmötet och konstituerande mötet med nya styrelsen blev det samtal vid lunch med tidigare styrelsemedlem och numera hedersledamot Björn Fagerberg om hans bok En personlig död.

Årsmötesförhandlingarna leddes av ordförande Maria Wolodarski. Ingrid Mobacke valdes till ordförande och Maria Wolodarski till vice ordförande. Kvarstod i styrelsen gjorde även Carl-Gustaf Elinder, Ida Persson Cofina, Julia Cromvik, Clara Brune och Anne von Heideman. Nyinvald blev Daniel Novak och Clara Kihlberg.

Äldre arkivmaterial från 1991-2018 har under året lagrats hos Anne Von Heideman och kommer att scannas och sparas på hårddisk och därefter lämnas in för arkivering enligt

Ingrid Eckermans instruktion. Mer aktuellt material sparas på hårddisk hos CG Elinder framöver som back-up.

Medlemmar

I medlemsregistret fanns vid årsskiftet 2025/2026 cirka 255 medlemmar varav en handfull studenter och två hedersmedlemmar, vilket är väsentligen oförändrat sedan 2024 men en minskning jämfört både 2023 och 2022. Knappt 180 hade betalat in medlemsavgiften för 2025. Föreningen har bland annat annonserat i Läkartidningen i samband med temanumret om klimat och hälsa för att öka antalet medlemmar. Medlemsavgiften har varit 200 kr för läkare och associerade och 100 kr för studenter.

Kommunikation

Tre nyhetsbrev har skickats ut elektroniskt under året. De fåtal som saknar e-postadress får nyhetsbrevet per post.

Föreningens hemsida www.lakareformiljon.se sköts av Charlotte Höög som fortlöpande gör ett stort arbete med att uppdatera hemsidan och hålla den aktuell samt dela aktuella nyheter. Under året har vi beslutat att endast uppdatera den offentliga gruppen som heter "Läkare för Miljön LfM", som har 1100 följare, administratör till den just nu är Anne von Heideman och Sofia Hammarstrand. Det finns ett till facebook-konto, "Läkare för Miljön" som i stort är vilande men som inte avslutats för att förhindra att någon annan tar det namnet. Föreningen har ett Twitter-konto som vi beslutat att behålla tills vidare.

Läkare för klimatet - #doctorsforfuture är en facebook-grupp där Sigrid Hammarqvist är admin och godkänner inlägg från övriga. Det är en "privat grupp" och har 2500 medlemmar.

Andreas Vilhelmsson gjorde en sammanfattning av den senaste globala Lancet Countdown-rapporten som publicerades på föreningens hemsida. Med denna som grund författades även en debattartikel med LfM som avsändare där huvudbudskapet var att Socialstyrelsen kan vara den myndighet som borde ta ett övergripande ansvar för mitigations- och adaptationsarbetet i hela landet, denna publicerades 22 december i Läkartidningen.

Samarbeten

Samarbete med Sveriges Läkarförbund (SLF)/ Sjukhusläkarna

Charlotte föreläste på SLF om miljö och hållbarhet den 16:e oktober.

Ida representerade föreningen i SLFs sociala medierinitiativ Min viktigaste fråga.

Samarbete med Svenska Läkaresällskapet (SLS)

Sedan 2019 har SLS en arbetsgrupp för klimat, hälsa och hållbar sjukvård. Ida Persson Cofina från LfM är sammankallande för gruppen. Utöver Ida ingår även Maria Wolodarski, Caisa Laurell och Andreas Vilhelmsson från LfM som deltagare i arbetsgruppen.

Gruppen verkar för ökad kunskap och medvetenhet om klimat, hälsa och hållbar sjukvård, samarbete tvärprofessionellt för att bidra till en samhällsomställning för att minska utsläppen,

mildra effekterna av klimatförändringar och andra omfattande planetära belastningar samt verkar för att SLS som aktör för läkarprofessionen och som samhällspåverkare agerar förebild i en omställning.

Maria Wolodarski höll en föreläsning om "Hur kloka kliniska val kan bidra till hållbar sjukvård" på SLS webinarium om kloka kliniska val 10 april.

Maria och Ida presenterade om klimat, hälsa och hållbar sjukvård på SLS Ordföranderåd, där medlemsföreningarnas ordföranden träffas. Deltog gjorde även Socialstyrelsens generaldirektör Björn Eriksson

Gruppen har även bidragit till att SLS forskningsanslag för forskning inom klimat och hälsa har breddats så att fler kan söka.

Under året har gruppen åter kommit med förslag till 2025 års hållbarhetspristagare som blev Camilla Fahlgård, barnhälsovårdsöverläkare vid Region Västerbotten, för hennes målmedvetna arbete med att lyfta barnens särskilda utsatthet vid klimatförändringar. Mandat för denna grupp gick ut vid årsskiftet 2025/2026 och det är ännu osäkert om arbetet kommer att förlängas eller om arbetet, enligt ursprungsplanen, övergår i SLS ordinarie verksamhet

Samarbete Ingenjörer för Miljön (IfM)

Läkare för Miljön har kontakter med Ingenjörer för Miljön, främst via gemensamma events. I Stockholm arrangeras regelbundna aktiviteter som kallas "MiljÖL" där Per Ribbing från IfM brukar ordna program med föreläsningar. I Göteborg arrangerar IfM Caféaftnar med inbjudna föreläsare. Aktiviteterna brukar annonseras via Läkare för Miljöns kanaler (hemsidan, sociala media).

Samarbete med Veterinärer för klimatet (VfK)

Vilande under året.

Klimatriksdagen

Läkare för Miljön är sedan många år medlemsorganisation i föreningen Klimatriksdagen och deltog i Klimatriksdag 2025 i form av ett bemannat bokbord, där såldes bland annat exemplar av boken Klimatmedicin.

Samarbete med andra nordiska organisationer

2024 startades på initiativ av Norge ett samarbete med andra nordiska organisationer som arbetar med klimat och hälsa. Deltagare har varit med från Norge, Sverige, Danmark, Finland, Island och Irland. Gruppen har hittills dels haft möten för att utbyta erfarenheter och projekt med varandra men det har även funnits en grupp för gemensamt projekt. Från Läkare för Miljön har Ingrid Moberg deltagit i båda dessa grupper.

I projektgruppen har skrivits ett manuskript som publicerades i Scandinavian Journal of Public Health, i ett temanummer våren 2025. Gruppen har även producerat en film där

deltagare från alla länder deltog för att sprida budskapet om brådskan i klimatfrågan för folkhälsan, den publicerades på världsmiljödagen 5 juni. Grupperna planerar att fortsätta ses regelbundet.

Samarbete/ engagemang på universitet och högskolor

Flera av styrelsemedlemmarna och adjungerade deltar i undervisning och utformning av densamma vid flera universitet och högskolor runt om i landet.

Ida Persson Cofina är ansvarig för undervisningen om hållbar utveckling på läkarprogrammet i Lund och undervisar tillsammans med kollegor verksamma i föreningen, bla Per Geijer och Andreas Vilhelmsson. Genom det europeiska ENCHE-nätverket samverkar föreningen med läkarprogram från flera europeiska lärosäten för utveckling av utbildning inom klimat och hälsa (Andreas och Ida via Lund Universitet).

Maria Wolodarski är affilierad lärare till IMM, KI för att på flera terminer på läkarprogrammet undervisa om hållbar sjukvård.

Maria Wolodarski undervisar även en gång per termin på läkarprogrammet på Sahlgrenska Akademin om Planetär hälsa.

Fokusgrupper

Läkemedel och Miljö

Medlemmar i området Läkemedel och miljö har varit Bertil Hagström (BH) och Sven Langworth (SL) som båda är adjungerade till styrelsen för LfM. Bertil och Sven har under året bevakat olika aktiviteter vid myndigheter och organisationer som har ansvar/aktiviteter inom området läkemedel och miljö.

Bertil har skrivit en replik till en debattartikel och läkemedel i miljön i Dagens Medicins e-tidning, 9/1- 2025.

Sven deltog i PSCIs web-konferens den 18e februari. Bra information från organisationen "Sustainable healthcare coalition", se www.schpathways.org. Även ny info om EUs "waste water directive" (UWWTD). Tuffa miljökrav på producenter av läkemedel och kosmetika ska på sikt (2035) införas.

Kontakt togs under slutet av året med LIF och kunskapscentrum för miljön på Läkemedelsverket för att diskutera åtgärder för att förbättra hållbarhetstänkandet kring läkemedelsförpackningar.

Kostgruppen

Kostgruppen i Lfm har under 2025 samarbetat kontinuerligt med representanter DRF, Dietisternas riksförbund. Kostgruppen har tre medlemmar: Annie Forslilja, Agnes Lundborg Ander samt Staffan Mårild; representanterna från DRF i gruppen är Anna Stubbendorff samt Naman Limani.

Den 5:e mars publicerades en debattartikel från kostgruppen om kost och klimat i läkartidningen.

Gruppen har bland annat författat ett brev de skickat till alla politiska partier. De har även varit i kontakt med UNICEF avseende temat att förhindra reklam riktad till barn om ohälsosam kost.

Gruppen för hållbart klimat, miljö och ekonomi

Vilande under året.

Studentgruppen

Studentgruppen representeras av Clara Brune och Clara Kihlberg.

De har under året gjort ett gediget arbete inom många olika områden med störst fokus på utbildningsfrågor.

De har hållit en presentation för kursledare på Karolinska Institutet med förslag på hur klimat och hälsa kan integreras på läkarutbildningen.

Under hösten anordnades en workshop- helg där de påbörjade arbetet med ett dokument med förslag på hur lärosäten kan undervisa om planetär hälsa och hållbarhet på läkarprogramet. De har påbörjat ett Instagramkonto för föreningen och planerar att införa ett stipendium för läkarstudenter som väljer att skriva sitt examensarbete om ett område inom planetär hälsa.

ATACH Alliance for Transformative Action on Climate and Health

Under året blev LfM medlemmar i föreningen ATACH där Daniel Novak är vår kontaktperson. Daniel har hittills deltagit i ett internationellt möte. ATACH är ett WHO- initiativ, ett frivilligt nätverk där deltagare kan utbyta åsikter, erfarenheter och information och förstärka samarbete globalt inom klimat och hälsa.

Övrigt

Temanummer Klimat och Hälsa Läkartidningen

Ett av årets större framgångar var att läkartidningen hade ett temanummer om Klimat och hälsa efter sommaren där Andreas Vilhelmsson (docent, folkhälsovetenskap, Lunds universitet) som är medlem i LfM tillsammans med Tobias Alfvén var gästredaktörer. Flertalet artiklar var helt eller delvis skrivna av LfMs medlemmar, däribland dessa (medförfattare som är medlemmar i LfM inom parentes):

“Hur kan vi arbeta med klimat och miljö inom hälso- och sjukvården” (Maria Wolodarski, Ida Persson Cofina, Caisa Laurell)

“Utbildning i klimat och hälsa tar form på läkarutbildningarna” (Ida Persson Cofina, Caisa Laurell, Clara Brune, Clara Kihlberg, Andreas Vilhelmsson)

“Så påverkar klimatförändringar folkhälsan i Sverige och världen” (Andreas Vilhelmsson).
“Världens största globala hälsohot” (Andreas Vilhelmsson).

I samband med temanumret i Klimat och Hälsa Läkartidningen anordnade Läkartidningen även ett webinar där Maria Wolodarski, Ida Persson Cofina och Caisa Laurell föreläste.

Idé- och planeringsmöte för föreningen

Ett av de större möten föreningen anordnade under året var ett idé- och planeringsmöte den 1:a oktober till vilket alla medlemmar i föreningen var inbjudna. Under mötet beslutades om 3 huvudsakliga fokusområden framöver:

1. Kommunikation.
2. Påverkansarbete gentemot politiker.
3. Påverkansarbete gentemot läkare/ hälsopersonal.

Ingrid Mobacke och Daniel Novak hade i december möte med Stockholms hållbarhetsdirektör Carolina Pettersson där det diskuterades några av de punkter som kommit upp under idé- och planeringsmötet.

Övrigt aktivitet såsom deltagande i föreningar/ möten

Charlotte har tagit över som kontaktperson till HealthCareWithoutHarm (HCWH).

Ingrid Mobacke och Andreas Vilhelmsson deltog å föreningens vägnar på ett stakeholder meeting anordnat av Lancet Countdown Europa den 3:e juni. Med var representanter från många länder i Europa både från större föreningar eller från nationella offentliga enheter som arbetar med hållbarhetsfrågor. Vi hade där möjligheter att bl.a. framföra synpunkter på hur de presenterar sin forskning och vilka förändringar som vi ser behov av framöver.

Maria Wolodarski och Carl- Gustaf Elinder medverkade i ett tre dagar långt seminarium om planetär hälsa i Stockholm under maj.

Anne skrev med lite stöd av Ingrid ett remissvar till Socialdepartementet avseende betänkandet Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens (SOU 2025:63).

Föreningen beslutade under hösten att inrätta ett diplom för förtjänstfullt arbete inom hållbarhetsområdet, detta kommer att delas ut första gången under 2026. Beslut har även fattats att inrätta ett stipendium för läkarstudenter som väljer att göra sitt vetenskapliga arbete med koppling till klimat och hälsa, detaljer kring detta bestäms nästkommande verksamhetsår.

Gösta Alfvén, Sven Blomqvist och Andreas Vilhelmsson har varit stödpersoner till gruppen Aurora i deras försök att komma till tals gentemot Högsta Domstolen.

Gösta Alfvén skrev med stöd av Ingrid en debattartikel som publicerades i Dagens Nyheter om det stora behovet av folkbildning och behovet att bl.a. politiker och media tar sitt ansvar i klimatkrisen.

Daniel Novak har föreläst om hållbarhet på region Västra Götalands interna chefsutbildning.

Lokalföreningar

LfM Skåne

Verksamhetsberättelse Läkare för miljön Skåne 2025

Undervisning/Utbildning:

- Fortsatt undervisning och seminarier på läkarutbildningen där flera av lokalföreningens medlemmar undervisar. Vi undervisar nu på femte, sjätte och elfte terminen. Håller på att ta fram fall till nya läkarutbildningens sista termin.
- Utbildning för allmänläkare på fortbildningsdagar i Region Kronoberg
- Deltagande och presentation på HållBAR, ett samarbetsinitiativ mellan Region Skåne och Lunds Kommun

Forskning:

- Per Geijer, Andreas Vilhelmsson mfl fortsätter arbeta med klimatberäkningsprojektet (forskningsanslag från Formas) för att kartlägga två vårdcentralers klimatavtryck. Arbetet har även påbörjats för att söka ytterligare medel för fortsättning.

Samverkan och representation:

- Posterutställare vid Läkemedelsrådets Läkemedelsmessa, där samtliga primärvårdsläkare i regionen brukar delta.
- Deltagande i AstraZenecas podd Andas ut om KOL och Hållbarhet
<https://www.levamedkol.se/podden-andas-ut/>
- Deltagande i det europeiska nätverket European Network for Climate and Health Education, via Lunds Universitet
- Deltagande i Läkarförbundets socialamediersatsning "Min viktigaste fråga", som fick relativt stort genomslag och spridning
<https://slf.se/lakaravtal-2025/min-viktigaste-fraga/ida-persson-cofina-halsa-och-klimat-hanger-ihop/>

LfM Gävleborg

Brist på aktiva medlemmar lokalt har gjort att aktiviteten legat på en låg nivå. Ingrid Mobacke och Frida Ridderstedt har regelbundet möten med miljöenheten där vi diskuterar aktuella frågor och uppdaterar varandra på regionens och föreningens arbete.

Ingrid har mejlat en sammanfattning av Lancet- rapporten till regionråd från samtliga partier i regionen, två representanter har svarat att de är intresserade att träffas, ett sådant möte planeras våren 2026. Ingrid har även mejlat med ansvarig för den interna chefsutbildningen i regionen för att höra hur de utbildar inom hållbarhetsfrågor.

LfM Stockholm

Ställvis kontakt inom gruppen via whatsapp. Vi försöker sprida vårt koncept med "Gröna klinikåtgärder" (minskad vårdöverkonsumtion, växtbaserad patientkost, övergång till flergångsmaterial osv) till andra kliniker.

LfM Östergötland

Håller på att tillsammans med Naturskyddsföreningen arrangera en för allmänheten öppen föreläsning med Andreas Vilhelmsson.

Pågående arbete med läkarutbildningens målbeskrivning avseende hållbarhet och klimat.

LfM Kronoberg

Styrelsearbete

Läkare för miljön Kronoberg har haft sammanlagt 9 möten under 2025. Samtliga möten har hållits digitalt.

Under våra möten har vi bl.a. diskuterat minskning av förbrukningsprodukter och vad som händer i arbetsgruppen Läkemedel och miljö samt formulerat insändare angående regionens klimatpolicy.

Medlemmar

Föreningen har ca 6 aktiva medlemmar.

Aktiviteter

Lfm har satt samman en utbildning under temat "Hållbar sjukvård och kloka kliniska val". Målgruppen var läkare i regionen och utbildningen hölls en förmiddag respektive eftermiddag. Ca 150 läkare, majoriteten från distrikt, deltog i utbildningen.

Med anledning av att Region Kronoberg planerade att stötta en ev. flyglinje mellan Växjö och Stockholm genom att stödköpa 1500 flygbiljetter årligen (till en årlig kostnad om drygt 3 miljoner kronor) skrev vi en insändare med argument mot detta beslut. Texten skickades också som ett brev till samtliga ledamöter i regionstyrelsen samt till regionens officiella maillåda. Detta hörsammades inte, men senare stoppades Regionens massköp ändå med anledning att fallet drogs till domstol. Diskussion har förts med vårdhygien angående den överdrivna handskanvändningen, och med anledning av det har vårdhygien drivit en kampanj för rätt användning av handskar.

På initiativ från Läkare för miljön har en arbetsgrupp (med miljöenheten och representanter från flera verksamheter) satts samman - "Arbete för att ökad

robusthet och minskad klimatpåverkan från förbrukningsprodukter inom hälso- och sjukvården”. Man har till att börja med tagit fram en minskningslista där man valt ut ett par produkter som man ska minska användningen av/avskaffa/ersätta med flergångsprodukter. Exempel på produkter är engångskuddar, britspapper, engångsläkemedelsmuggar, dryckesmuggar och handskar. Därefter har man formulerat ett genomförandestöd för verksamheterna.

LfM Uppsala

Aktiviteter i lokalföreningen LfM Uppsala under året 2025

-en sammanfattning till verksamhetsberättelsen

Lokalföreningen Läkare för Miljön Uppsala har haft varierande aktivitet under året. För närvarande finns 8 personer i en grupp som kommunicerar mestadels via mail och vid behov via Teams.

Maj -25 fick vi ett mail från miljösamordnare Sofia Svebrant i Region Uppsala, som vi tidigare haft kontakter med. Hon önskade vår input avseende läkemedelsmålen i det kommande miljöprogrammet för regionen. Lokalföreningen hade ett Teams möte med Sven Langworth som hjälpte oss att formulera våra synpunkter som sedan skickades via mail till miljösamordnaren som verkade mycket nöjd med våra tips och förslag.

November -25 kontaktade lokalföreningen ett antal regionpolitiker inom Region Uppsala angående Lancet Countdown rapporten. Cirka 20 regionpolitiker från samtliga partier (och enstaka på riks/EU nivå) mejlades av Anne. Det var 12 stycken från regionstyrelsen och några från kostnämnden, sjukhusstyrelsen, vårdstyrelsen, trafik- och samhällsutvecklingsnämnden, regionutvecklingsnämnden och patientnämnden. Tre stycken (från MP, V, C) tackade för informationen och Miljöpartiet kontaktade oss och önskade ett möte för samtal om klimat och hälsa. Minst tre av oss planerar att delta i ett möte med MP politiker i Regionens hus den 11 mars. December -25 fick lokalföreningen en remiss från Region Uppsalas ledningskontor avseende Regionens program för Miljö 2027 – 2030. Remissvar önskas senast den 2 mars. Vi planerar ett Teams möte vecka 4 2026 för att sätta ihop ett utkast till remissvar. Vårt utkast kan sedan tas upp för synpunkter och diskussion vid LfMs nästa styrelsemöte i februari.

Uppsala 2026-01-17

Anne von Heideman, LfM Uppsala

LfM Dalarna

I nuläget vilande. Kontaktperson Amanda Sturm har mejlat de lokala medlemmarna men intresset för engagemang är just nu svalt.

Övriga lokalföreningar har varit vilande under 2025.

Underskrift

Ingrid Mobacke, ordförande

Maria Wolodarski, vice ordförande